

Klabautermann

Klabautermann (veya **Klabattermann, Klaboterman**[1] ya da **Kalfatermann**) - Kuzey Almanya denizcilik batıl inancına göre, genellikle görünmez bir şekilde kaptanı tehlikeler konusunda uyaran ve şaka yapmayı seven bir gemi hayaleti veya cinidir.

Etimoloji

Aşağı Almanca'da "gürültü etmek" veya "gürültülü çıkararak dolaşmak" anlamlarına gelen “klabastern”[2] fiili ile yine Aşağı Almanca "ziftle mühürlemek" anlamındaki “kalfatern”[3] fiilinden türemiştir.

Özellikleri

Klabautermann figürü yelkenli gemilerle ilişkilendirilir. Ambarda yaşar, orada çekiç kullanır, istif yapar, fıçıları taşır ve tahtaları fırlatır; bazen çapa vincinin altında yaşadığı söylenir.[4] Güverteye gelir, direğe tırmanır, yelkenli gemilerde pruvada oturur. Geminin onarılmasına veya temizlenmesine yardımcı olduğuna inanılır. Gemide görülmesinin kötüye işaret olduğu ve geminin batma tehlikesinin yaklaştığı anlamına geldiği söylenir.[5]

Gemide bir şeylerin birbirine çarpması, gece duyulan ayak sesleri ve diğer seslerle kendini belli eder. Görünüşü bir denizciye benzer; elinde çekiç bulunur, kızıl saçları ve yeşil dişleri vardır.[6] Bazı denizciler onun ancak gemi battığında gemiyi terk ettiğini iddia ederler. Kimi gemiciler ise onun ara sıra geminin gelişini kaptanın evine duyurmak için karaya çıktığını söylerler. Eski bir denizci geleneğine göre, Klabautermann'ları caydırmak için her gemide bir tavuk bulunması gerekir.

Edebiyat

Klabautermann edebiyata Heinrich Heine, Friedrich Gerstäcker, Christian Morgenstern ve Theodor Storm aracılığıyla girmiştir. Şair ve yazar Klabund (Alfred Henschke), mahlasının “Klabautermann” ve “Vagabund” kelimelerinin birleşimi olduğunu açıklamıştır.[7] Ellis Kaut’un çocuk karakteri Pumuckl da “Klabauter’in soyundan gelmektedir”.

Heykeller

Klabauterman için birkaç kez heykel yapılmıştır. Örneğin; 1911 yılında JH Pagels tarafından 1912'den itibaren Bremerhaven'daki Pestalozzi Okulu'nun bahçesinde duran[8] ve şu anda Bremerhaven'daki Alman Denizcilik Müzesi yakınındaki "Der Wasserschout" restoranının terasında görülebilen bir heykel yapılmıştır.

Kaynakça

- Helge Gerndt, *Fliegender Holländer und Klabautermann* (= *Schriften zur niederdeutschen Volkskunde.* Band 4). Schwartz, Göttingen 1971, ISBN 3-509-00533-3. **(Almanca)**
- Nikolaus Hansen (Hrsg.): *Geschichten vom Klabautermann. Erzählungen* (= *Knaur* 1664). Droemer Knaur, München 1988, ISBN 3-426-01664-8. **(Almanca)**
- Karin Lichtblau: *Klabautermann.* In: Ulrich Müller, Werner Wunderlich (Hrsg.): *Dämonen, Monster, Fabelwesen* (= *Mittelalter Mythen.* Band 2). UVK, Fachverlag für Wissenschaft und Studium, St. Gallen 1999, ISBN 3-908701-04-X, S. 343–352. **(Almanca)**
- Eberhard Michael Iba: *Der Klabautermann und andere Sagen und Geschichten in und um Bremerhaven.* 3., überarbeitete und aktualisierte Auflage. Selbstverlag, Saarbrücken 2010, ISBN 978-3-9811503-4-6. **(Almanca)**
- Leander Petzoldt: *Klabautermann.* In: Leander Petzoldt: *Kleines Lexikon der Dämonen und Elementargeister* (= *Beck'sche Reihe.* Band 427). 3. Auflage. C. H. Beck, München 2003, ISBN 3-406-49451-X, S. 108–109. **(Almanca)**
- Adolf Wuttke: *Der deutsche Volksaberglaube der Gegenwart.* 3. Bearbeitung von Elard Hugo Meyer. Wiegandt & Grieben, Berlin 1900. **(Almanca)**
- *500. Das Klabautermännchen.* in Karl Müllenhoff: *Sagen, Märchen und Lieder der Herzogtümer Schleswig, Holstein und Lauenburg*, Kiel 1845, S. 338–339 ff. (online (https://www.projekt-gutenberg.org/muellenh/sagschle/chap503.html)) **(Almanca)**

Dipnotlar

1. ^ Elizabeth F. Ellett; (January 1846). "Traditions and Superstitions". The American Whig Review: A Whig Journal. III. New York: George H. Colton: 107–108. **(İngilizce)**
2. ^ Grimms; Hildebrand, Rudolf; Weigand, Karl (1864). Deutsches Wörterbuch, Band 5, 1ste Lieferung, s.v. "Klabautermann", cross-referenced to "Klabastern". **(Almanca)**
3. ^ Friedrich Kluge; Seebold, Elmar, eds. (2012) [1899]. "Klabautermann". Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache (25 ed.). Walter de Gruyter GmbH & Co KG. p. 494. ISBN 9783110223651. **(Almanca)**
4. ^ Kuhn & Schwartz (1848) "C. Gerbräuche und Aberglauben", "XVI. "Der klabauterman [sic] sitzt.." No. 222, p. 423 **(Almanca)**
5. ^ Gotthold Klee; ed. (1885). "45. Der Klabautermann". Sieben Bücher deutscher Volkssagen: eine Auswahl für jung und alt. Vol. 1. Gütersloh: C. Bertelsmann. pp. 72–73. **(Almanca)**
6. ^ Benjamin Thorpe; (1852). Northern Mythology, Comparing the Principal Popular Traditions and Superstitions of Scandinavia, North Germany, and the Netherlands. Vol. III. London: Edward Lumley. **(İngilizce)**
7. ^ Raymond Furness, Malcolm Humble; eds. (2003). ""Klabund (pseudonym, a conflation of 'Klabautermann' and 'Vagabund', of Alfred Henschke, 1890-1928)". A Companion to Twentieth-Century German Literature (2 ed.). Routledge. p. 168. ISBN 9781134747634. **(İngilizce)**
8. ^ Bremerhaven". Nordwest-Deutschland: Baedeker's Reisehandbücher (31 ed.). Leipzig: K. Baedeker. 1914. s. 372.